

V: »Zanima me ali je mogoče opraviti Registracija operatorja in spletni tečaj usposabljanja ter izpit A1 in A3, kadar koli tekom dneva (tudi med vikendom) ali so za to prevideni časovni termini?«

CAA: Registracijo operatorja in usposabljanje z izpitom lahko preko spletne aplikacije UAS Repozitorij opravite kadarkoli ne glede na uro sedem dni v tednu 365 dni v letu, razen v primeru, ko bi prišlo do tehničnih težav ali nadgradenj sistema, na kar vas bomo opozorili v obvestilu, ki bo izpisano na spletnem portalu UAS REPOZITORIJ.

V: »Ali je možno najprej opraviti spletni tečaj ter izpit A1 in A3, ter kasneje opraviti registracijo operatorja? Sam se namreč še odločam za vrsto brezpilotnega zrakoplova, ki ga bom kupil. Ponudba je namreč velika, bi pa rad izbral optimum med mojimi željami, ceno brezpilotnega zrakoplova ter samimi zmogljivostmi, bi pa rad pred samim nakupom pridobil ustrezno teoretično znanje.«

CAA: Spletna aplikacija UAS Repozitorij v tem kontekstu omogoča tudi možnost, da lahko kot prvo opravite usposabljanje in izpit ter registracijo operatorja opravite naknadno, sicer ne registrirate brezpilotnih zrakoplovov ampak sebe oz. organizacijo kot operatorja. Namreč neglede na to kakšen brezpilotni zrakoplov boste uporabljali, registracija operatorja je vedno potrebna razen če uporabljate brezpilotni zrakoplov ki je igrača ali brezpilotni zrakoplov lažji od 250g brez senzorja za zajem osebnih podatkov.

V: Zanima me, na kakšen način lahko legalno posnamem nekaj posnetkov za naročnika na območju centra mesta? Z registriranim operatorjem, ki ima brezpilotni zrakoplov s težo MTOM pod 250g. Ali je najava leta dovolj, kot pri pozidanih območjih?

CAA: Glede na vaše vprašanje pojasnjujemo da je v 5. členu zadnjih dveh alinejah Uredbe o izvajanju uredbe, kjer so opisana geografska območja navedeno:

"(1) Geografska območja, na katerih so operacije sistemov brezpilotnih zrakoplovov zaradi zagotavljanja letalske varnosti prepovedane, so:

- v odprti kategoriji na področju, na katerem so objekti, namenjeni za stanovanje, za poslovanje ali rekreacijo (npr. stanovanjske zgradbe, stanovanjske hiše, šole, pisarne, športni objekti, parki), ali na katerem so objekti nizke gradnje, kjer so ljudje (npr. avtoceste), razen za sisteme brezpilotnih zrakoplovov do teže 500 g do višine 50 m nad tlemi (AGL) izključno podnevi in ob soglasju lastnika zemljišča, nad katerim se vrši let sistema brezpilotnega zrakoplova. O takem letu sistema brezpilotnega zrakoplova mora operator sistema brezpilotnega zrakoplova obvestiti agencijo;
- na področju ožjih urbanih con (npr. središča mest, naselja, kraji) ob pogojih iz prejšnje alineje in ob morebitnih dodatnih pogojih, ki jih določi samoupravna lokalna skupnost, ter v obsegu, ki ga določi ta samoupravna lokalna skupnost. Prepovedi in omejitve ne veljajo v posebni kategoriji, če operator sistema brezpilotnega zrakoplova izpolni pogoje iz 5. člena Uredbe 2019/947/EU in morebitne dodatne pogoje, ki jih določi samoupravna lokalna skupnost."

Geografsko področje v osnovi določi urbano območje, ki po stari ureditvi predstavljajo področje letenja razreda III in IV.

Na kratko poleg ostalih omejitev v središču mesta potrebujete soglasje lastnika v tem primeru občine in najavo na agencijo.

V: V novembru leta 2016 sem opravil izpit poznavanja pravil letenja za brezpilotne zrakoplove. Zanima me, ali se lahko na podlagi tega opravljenega izpita registriram, ali moram ponovno opraviti usposabljanje ter izpit?

CAA: »Stara« nacionalna zakonodaja je veljala do 30.12.2020. Od 31.12.2020 velja skupna Evropska ureditev. Po novi skupni EU ureditvi morate opraviti registracijo operatorja ter usposabljanje z izpitom za odprto kategorijo, podkategorijo A1/A3. Obstoječa potrdila in dovoljenja še veljajo do izteka v letu 2021. Usposabljanje z izpitom je potrebno opraviti po novem in je brezplačno. Vse lahko opravite preko naših spletnih strani : <https://uas.caa.si> za dostop potrebujete kvalificirano digitalno potrdilo in v primeru registracije operatorja pa še spletno plačilno sredstvo.

V: »Danes sem se registriral kot pilot UAS in tudi uspešno opravil izpit za A1, A3. Imam brezpilotni zrakoplov DJI Mavic mini 2. Na to temo imam dve vprašanji. Ali moram ta brezpilotni zrakoplov prijaviti? Če da, kako? Kako v aplikaciji DJI Fly vnesem registracijsko številko?

CAA.: Pojasnjujemo, brezpilotnih zrakoplovov v odprti kategoriji ni potrebno prijavljati, opraviti je potrebno registracijo operatorja v postopku pridobite unikatno registracijsko številko, ki jo namestite na vse svoje brezpilotne zrakoplove. V primeru nadzora boste certifikat registracije operatorja pokazali nadzornemu organu. Vnos oz. tehnični prenos unikatne registracijske številke v brezpilotni zrakoplov zaenkrat tehnično še ni mogoč, ko bo to mogoče boste predvidoma obveščeni s strani proizvajalca brezpilotnega zrakoplova v ta namen imate v UAS Repozitorij sistemu poleg registracijske številke še tri znake za verifikacijo namenjene tehničnem prenosu v brezpilotni zrakoplov.

V: »Na podjetju smo v sklopu projekta kupili dron DJI PHANTOM 4 RTK. Zanima me, katero registracijo moramo po novem opraviti in katera usposabljanja spadajo pod našo kategorijo drona?«

CAA: Po novi skupni EU ureditvi, ste dolžni urediti registracijo operatorja (predvidevamo, bo to v vašem primeru organizacija), ter usposobiti pilote na daljavo. Glede na posredovano informacijo o brezpilotnem zrakoplovu, ki ste ga kupili bo zaradi MTOM teže brezpilotni zrakoplov moč uporabljati v podkategoriji A3 odprte kategorije oziroma tudi v drugih kategorijah odvisno od operacij. Za tovrstno uporabo bo zadoščalo opraviti spletni izpit in usposabljanje za podkategoriji A1/A3 v okviru odprte kategorije.

Za registracijo operatorja boste potrebovali kvalificirano digitalno potrdilo, izdano na organizacijo ter plačilno sredstvo, ki ga podpira UJP sistem (NLB klik, Moneta, Visa, Mastercard, Eurocard, Maestro).

Usposabljanje pilotov na daljavo je vezano na fizične osebe in le ti lahko enako s pomočjo kvalificiranih digitalnih potrdil opravijo brezplačno spletno izobraževanje ter izpit za podkategoriji A1/A3 skozi spletno aplikacijo. Do spletne aplikacije UAS repozitorij lahko dostopate preko agencijski spletnih strani ali direktno na naslovu <https://uas.caa.si> !

V: »V podjetju uporabljamo Dron tipa C2 in me zanima kako je z registracijo in usposabljanjem. Uspešno opravljeno izobraževanje in izpit predvidevam, da mora opraviti vsak naš operator. Kako je pa z registracijo? Zadošča ena sama registracija?«

CAA: Pojasnujemo, trenutno na tržišču še nismo zaznali brezpilotnih zrakoplovov z oznako razreda "C", verjetno gre pri tem za napako. Glede registracij in usposabljanja po novi skupni EU ureditvi se uredi sledeče: Registracijo operatorja boste verjetno opravi za podjetje in to s pomočjo kvalificiranega digitalnega potrdila in plačilnega sredstva, ki ga uporablja UJP sistem (NLBklik, Moneta, Visa, Eurocard, Mastercard, Maestro).

Usposabljanje pilota na daljavo in izpit opravijo brezplačno fizične osebe piloti s svojim kvalificiranim digitalnim potrdilom, fizične osebe ne potrebujejo opraviti registracije operatorja razen, če ne uporabljajo svojih brezpilotnih zrakoplovov v tem primeru se registrirajo kot operatorji.

Za uporabo več brezpilotnih zrakoplovov zadošča registracija operatorja, unikatna registracijska številka, ki jo z registracijo pridobi se nalepi na vse brezpilotne zrakoplove v uporabi.

V: »Za brezpilotni zrakoplov DJI Mavic mini 2 (249g s kamero) je potrebna registracija, Ali je obvezen tudi izpit ali pa je izpit samo priporočljiv? Do katerega datuma je potrebna registracija/izpit?«

CAA: Usposabljanje z izpitom A1/A3 za uporabnike brezpilotnih zrakoplovov kot je DJI Mavic Mini ni zahtevano je pa priporočljivo. Potrebno pa je opraviti registracijo operatorja.

V: »Oseba pri nas (PODJETJE XX d.o.o.), ki bi se registrirala za registracijo operatorja in usposabljanje z izpitom A1/A3 nima Sigence (Kvalificirano digitalno potrdilo) izdane na PODJETJA XX d.o.o..Vprašanje se glasi. Ali mora imeti Sigenco na podjetje ali lahko podpišemo s Sigenco, ki jo ima direktor ?«

CAA: Registracijo operatorja na podjetje lahko opravi zakoniti zastopnik (direktor, pooblaščen oseba), za pilote na daljavo se usposobijo osebe s svojim kvalificiranim digitalnim potrdilom in to opravijo ločeno od organizacije. Predlagamo, da kot registrirani operator pripravite dokument, na katerem navedete kateri piloti (z univerzalnimi identifikacijskimi številkami pilotov na daljavo) za vas opravljajo polete.

Ko opravite registracijo operatorja, pridobljeno univerzalno identifikacijsko številko operatorja namestite na vse brezpilotne zrakoplove, ki jih uporabljate za operacije.

V: »Ali lahko naredim samo izpit, tudi če nimam brezpilotnega zrakoplova in ga kupim kasneje?«

CAA: Pojasnujemo, lastništvo brezpilotnega zrakoplova ni pogoj, da opravite usposabljanje z izpitom. Tudi registracija operatorja ni pogojevana z lastništvom brezpilotnega zrakoplova je pa povezana z odgovornostjo.

Registracijo operatorja opravite in ob pridobitvi unikatne registracijske številke označite vse brezpilotne zrakoplove s katerimi letite oz. boste leteli.

Usposabljanje z izpitom za podkategoriji A1/A3 je brezplačno in ga opravite preko spletne aplikacije kadarkoli 24 ur na dan 7 dni v tednu 365 dni v letu.

Da poenostavimo odgovor je da lahko naredite izpit tudi če si še ne lastite brezpilotnega zrakoplova. Vse kar potrebujete je kvalificirano digitalno potrdilo ter stalno bivališče v Sloveniji ter plačilno sredstvo v primeru registracije operatorja kar znaša 40€ z veljavnostjo dve leti in pol, medtem ko opravljeno usposabljanje z izpitom ima veljavnost pet let.

V: »Ali obstaja kakšen pdf učbenik za izpit A1/A3? Če ja, kje ga lahko dobim? Mi ga lahko pošljete?«

CAA: Pojasnujemo, vse v povezavi z usposabljanjem, gradivo, kviz za utrjevanje znanja in izpitom za podkategoriji A1/A3 je na voljo skozi spletno aplikacijo UAS Repozitorij. Za dostop potrebujete kvalificirano digitalno potrdilo ter ob registraciji operatorja plačilno sredstvo, ki ga podpira UJP sistem.

V: »Včeraj sem se registriral za operatorja, opravil sem tečaj, usposabljanje in izpit. A zdaj moram kliknit izvozi certifikat operatorja? A potem dobim nalepko za na model in ali dobim eno ali več. A dobim to po pošti?«

CAA: Pojasnujemo, kot navedeno ste skladno z zahtevami IZVEDBENE UREDBE KOMISIJE (EU) 2019/947 z dne 24. maja 2019 o pravilih in postopkih za upravljanje brezpilotnih zrakoplovov, uredili potrebno registracijo operatorja ter uspešno opravili usposabljanje pilota na daljavo. Ob registraciji operatorja ste pridobili certifikat registracije operatorja ter unikatno registracijsko številko operatorja, ki ste jo dolžni namestiti na svoje brezpilotne zrakoplove.

Registracijska številka operatorja se od registracijske številke pilota na daljavo loči v tem, da ima slednja v svoji sestavi dve dodatni črki: »RP«, slovensko Pilot na daljavo, angleško »Remote pilot«.

Za primer:

Registracija operatorja npr.: SVNAbcdefgh12345 (registracijsko št. namestite na brezpilotni zrakoplov)

Usposobljenost pilota na daljavo: SVN-RP-Abcdefgh12345

Certifikata registracije operatorja ter pilota na daljavo je potrebno imeti pri sebi ob postopku nadzora s strani policije, mestnega redarstva ali nadzornika agencije za civilno letalstvo. V kakšni obliki boste certifikate predložili? Lahko ju natisnete ali prenesete na svoj mobilni telefon, tablico, to je prepuščeno vam.

Tudi nalepko izdelate sami. Izgled nalepke glede dimenzij ni posebej predpisan, je pa navedeno, da mora biti vidna s prostim očesom brez uporabe pomagal(npr. povečevalnega stekla). Univerzalna registracijska številka operatorja je sestavljena iz alfa-numeričnih znakov in kot takšna mora biti prikazana na nalepki, lahko je ročno napisana ali natisnjena. Registracijsko številko operatorja se nalepi na mesto, ki ga ob nadzoru pokažete nadzorniku. Priporočamo, da je nalepljena na mesto, ki ni preveč izpostavljeno v smislu, da se zmanjša možnost zlorabe.